

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)**

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601;
приймальня: (044) 226-22-08; загальний відділ: (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90
e-mail: minregion@minregion.gov.ua Код ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____

від _____

**Народному депутату України
Льовочкіну С.В.**

Шановний Сергію Володимировичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 08.05.2018 № 17319/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 20.04.2018 № 11/10-1394 Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України разом з Міністерством фінансів України, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України та Міністерством соціальної політики України розглянуло Ваш депутатський запит від 19.04.2018, оголошений на засіданні Верховної Ради України 20.04.2018, та повідомляє.

Формування, встановлення та застосування тарифів на житлово-комунальні послуги здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Згідно із статтею 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

На сьогодні повноваження щодо встановлення тарифів на теплову енергію та комунальні послуги мають Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) і органи місцевого самоврядування.

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» НКРЕКП встановлює тарифи на теплову енергію та комунальні послуги тим суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких вона здійснює.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
№7/10-5104 від 22.05.2018

Для решти підприємств, які не підпадають під регулювання НКРЕКП (є ліцензіатами обласних, Київської міської державних адміністрацій), тарифи на комунальні послуги встановлюють органи місцевого самоврядування.

Так, згідно із статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить встановлення в порядку і межах, визначених законом, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються НКРЕКП), транспортні та інші послуги.

Таким чином, рішення про встановлення тарифів на комунальні послуги може прийматися лише уповноваженими органами - НКРЕКП або органами місцевого самоврядування.

Механізм формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) для підприємств, діяльність яких регулюється НКРЕКП, визначено Порядками, затвердженими відповідними постановами НКРЕКП, а саме:

- Порядком формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженою постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № 303, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2016 р. за № 593/28723;

- Порядком формування тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), затвердженою постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № 303, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 р. за № 499/28629.

Постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» затверджено Порядки формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які поширюються на підприємств галузі, діяльність яких регулюється на місцевому рівні (ліцензіатів обласних, Київської міської державних адміністрацій).

Реалізація цих Порядків дає змогу запровадити механізм розрахунку економічно обґрунтованих тарифів на підставі державних, галузевих норм і нормативів на послуги для підприємств всіх форм власності, забезпечує єдині принципи та методичні основи формування тарифів, вводить єдину класифікацію витрат, які включаються до складу повної собівартості послуг, запобігає включенню до складу тарифів витрат, безпосередньо не пов'язаних з наданням таких послуг.

Слід зазначити, що тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі.

Зміни вартості електричної енергії призводять до об'єктивної необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на комунальні послуги, адже у структурі собівартості послуг з водопостачання і водовідведення енергоносії займають – до 30%.

Крім того, зміна розміру мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів, комплектуючих також зумовлюють збільшення вартості комунальних послуг.

Враховуючи викладене, питання приведення тарифів до економічно обгрунтованого рівня має розглядатися з урахуванням усіх об'єктивних чинників, зокрема, умов функціонування підприємств галузі та надання ними якісних житлово-комунальних послуг.

При цьому чинне законодавство України передбачає, що тарифи на житлово-комунальні послуги встановлюються в розмірі економічно обгрунтованих витрат на їх виробництво/надання.

Так, згідно з частиною другою статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни повинні бути економічно обгрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обгрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку.

Згідно зі статтею 31 Закону встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги нижче розміру економічно обгрунтованих витрат на їх виробництво не допускається.

Виходячи з положень частини сьомої статті 31 Закону центральні органи виконавчої влади, національні комісії, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, несуть відповідальність за наслідки встановлення або регулювання цін/тарифів, що змінюються ними відповідно до їхніх повноважень.

Звертаємо увагу, що прийняттю рішення про встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги передуює процедура інформування споживачів за вимогами Порядку доведення до споживачів інформації про перелік житлово-комунальних послуг, структуру цін/тарифів, зміну цін/тарифів з обгрунтуванням її необхідності та про врахування відповідної позиції територіальних громад, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.07.2012 № 390, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.08.2012 за № 1380/21692.

Вказаний нормативно-правовий акт встановлює вимоги до підприємств, діяльність яких регулюється на місцевому рівні.

Для ліцензіатів НКРЕКП встановлено вимоги щодо інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги згідно з Порядком проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866.

Вищезазначеним Порядком НКРЕКП визначено процедуру організації та проведення відкритого обговорення проектів рішень з питань встановлення цін (тарифів), схвалення/затвердження інвестиційних програм/планів розвитку,

розгляду зауважень та пропозицій до проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів НКРЕКП та поширюються на суб'єктів господарювання, державне регулювання діяльності яких здійснюється НКРЕКП.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати, зокрема, нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності.

Таким чином, на законодавчому рівні закріплені механізми прозорого, відкритого процесу формування та встановлення економічно обґрунтованих тарифів на послуги, забезпечена можливість участі громадськості у цьому процесі.

На сьогодні в Україні першочерговим завданням є уповільнення зростання тарифів на житлово-комунальні послуги завдяки впровадженню енергозберігаючих технологій та підвищенню ефективності управління підприємствами житлово-комунального господарства.

Разом з тим, розуміючи складність ситуації в умовах підвищення тарифів, Урядом передбачено низку заходів, які спрямовані на посилення соціального захисту населення.

Головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш уразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій, яка гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

Відповідно до Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 № 329), субсидії призначаються в розмірі різниці між вартістю житлово-комунальних послуг у межах соціальних нормативів користування послугами та обсягом визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

Розмір обов'язкового відсотка платежу за житлово-комунальні послуги для отримувачів субсидій визначається згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1156 «Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії».

Вказаною постановою Кабінету Міністрів України передбачено, що з 01.10.2014 обов'язкова частина платежу для кожної сім'ї залежить від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу і визначається індивідуально за єдиною формулою. Чим менші доходи, тим меншим є відсоток обов'язкової плати за житлово-комунальні послуги.

При цьому Мінфін зазначає, що законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг (далі – субвенція) у сумі 71,0 млрд. гривень.

Перерахування субвенції здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2002 № 256 «Про затвердження Порядку фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання

державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенції з державного бюджету» (зі змінами та доповненнями) згідно з помісячним розписом асигнувань державного бюджету, але в межах фактичних зобов'язань відповідних бюджетів щодо пільг та субсидій.

Міністерством фінансів України відповідно до пункту 4 розділу II Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 04.01.2018 № 1 (zareestrovaniy v Miniisterstvi yustitsii Ukraini vid 16.01.2018 za № 64/31516), у 2018 році були підготовлені доручення на погашення заборгованості за фактично надані послуги (енергоносії), що утворилася на 1 січня поточного року, в межах бюджетних призначень.

Станом на 01.05.2018 субвенція перерахована місцевим бюджетам, в тому числі на погашення кредиторської заборгованості, яка утворилася на 01.01.2018, в сумі 46,8 млрд. грн. у т. ч. на електричну енергію – 2,7 млрд. грн., природний газ – 30,1 млрд. грн., на теплопостачання – 10,5 млрд. грн., на водопостачання і водовідведення – 1,2 млрд. грн. та на квартирну плату та інші послуги – 2,3 млрд. гривень.

З повагою

Заступник Міністра

Е.Б. Кругляк